

**Застосування реєстраторів
розрахункових операцій
(РРО) при здійсненні
господарської діяльності в
Україні.
Інформаційно-правовий
довідник з коментарями для
підприємців**

Завданням видання є інформаційно-довідкова подача матеріалу у практичній та правовій площині. Ця інформація носить переважно практично-довідковий та юридично-довідковий характер. Тут не буде оцінок та оціночних суджень, наукових коментарів. Зміст довідника зосереджений на окресленні кола нормативних документів і допоміжної інформації для практичного розуміння основних питань щодо застосування РРО в щоденній господарській діяльності. Головний наголос здійснюється на організаційно-правову складову.

Видання розраховане на широке коло зацікавлених читачів, переважно підприємців, які уперше стають суб'єктами застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг.

ЗАСТОСУВАННЯ
РЕЄСТРАТОРІВ
РОЗРАХУНКОВИХ
ОПЕРАЦІЙ (РРО)
ПРИ ЗДІЙСНЕННІ
ГОСПОДАРСЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ
ДОВІДНИК З КОМЕНТАРЯМИ
ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ

Упорядники:

Дрозд Валентина Георгіївна – начальник 3-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України, доктор юридичних наук, доцент;

Дрозд Олексій Юрійович – начальник відділу докторантури та ад'юнктури Національної академії внутрішніх справ, доктор юридичних наук, доцент;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, доцент, заслужений юрист України, голова науково-експертної ради при Підкомітеті з питань запобігання та протидії політичній корупції Верховної ради України;

Пестков Сергій Валерійович – доктор юридичних наук, професор.

Застосування реєстраторів розрахункових операцій (РРО) при здійсненні господарської діяльності в Україні. Інформаційно-правовий довідник з коментарями для підприємців. – Київ : «Центр учбової літератури», 2022. – 332 с.

ISBN 978-611-01-2492-8

Завданням видання є інформаційно-довідкова подача матеріалу у практичній та правовій площині. Ця інформація носить переважно практично-довідковий та юридично-довідковий характер. Тут не буде оцінок та оціночних суджень, наукових коментарів. Зміст довідника зосереджений на окресленні кола нормативних документів і допоміжної інформації для практичного розуміння основних питань щодо застосування РРО в щоденній господарській діяльності. Головний наголос здійснюється на організаційно-правову складову.

Видання розраховане на широке коло зацікавлених читачів, переважно підприємців, які уперше стають суб'єктами застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг.

УДК 657:340(477)

ISBN 978-611-01-2492-8

ВСТУП

Застосування реєстраторів розрахункових операцій у господарської діяльності здійснюється в Україні у сучасному його розумінні з 1995 року у відповідності до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» від 6 липня 1995 року № 265/95-ВР.

Цей Закон визначає правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Дія його поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі.

Останнім часом ці питання набули неабиякої соціальної гостроти через зміни у законодавстві та розширення сфери застосування РРО та залучення більшості ФОП до кола суб'єктів застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Саме це у поєднанні із браком інформації, роз'яснювальної роботи, послабленням довіри між підприємництвом та фіскальною складовою державних контрольних функцій, соціальної і політичної спекуляції, непослідовності та незграбності у таких чутливих сферах та тлі загального погіршення економічної і політичної ситуації в країні, призводить до напруги і негативної реакції частини суспільства.

В цих умовах завданням цього видання вбачається саме інформаційно-довідкова подача матеріалу у практичній та правовій площині. Ця інформація носить переважно практично-довідковий та юридично-довідковий характер. Тут не буде оцінок та оціночних суджень, наукових коментарів. Зміст довідника зосереджений на окресленні кола нормативних документів і допоміжної інформації для практичного розуміння основних питань щодо застосування РРО в щоденній господарській діяльності. Головний наголос здійснюється на організаційно-правову складову. Питання штрафів, взаємовідносин підприємництва та податкової не розглядається.

Видання розраховане на широке коло зацікавлених читачів, переважно підприємців, які уперше стають суб'єктами застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг.

**НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ
ЗАСТОСУВАННЯ РЕЄСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ
ОПЕРАЦІЙ В СФЕРАХ ТОРГІВЛІ, ПОСЛУГ,
ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ**

ЗАКОН УКРАЇНИ

**Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі,
громадського харчування та послуг**

Закон введено в дію з дня опублікування - 11 липня 1995 року

(згідно з Постановою Верховної Ради України

від 6 липня 1995 року № 266/95-ВР)

Із змінами і доповненнями, внесеними

Законами України

від 6 червня 1996 року № 227/96-ВР

(Законом України від 6 червня 1996 року № 227/96-ВР

цей Закон викладено в новій редакції),

від 1 червня 2000 року № 1776-III

(Законом України від 1 червня 2000 року № 1776-III

цей Закон викладено в новій редакції),

від 13 липня 2000 року № 1927-III,

від 21 грудня 2000 року № 2156-III,

від 4 жовтня 2001 року № 2746-III,

від 26 грудня 2002 року № 380-IV,

від 22 травня 2003 року № 860-IV,

від 27 листопада 2003 року № 1344-IV,

від 6 жовтня 2004 року № 2056-IV,

від 23 грудня 2004 року № 2285-IV,

від 25 березня 2005 року № 2505-IV,

від 2 грудня 2010 року № 2756-VI

(зміни, передбачені абзацами другим - шостим підпункту 4 пункту 25 розділу I
Закону України від 2 грудня 2010 року № 2756-VI, набирають чинності з 1 січня 2012
року;

зміни, передбачені абзацами тринадцятим - п'ятнадцятим підпункту 9 пункту 25
розділу I Закону України від 2 грудня 2010 року № 2756-VI, набирають чинності з 1
січня 2014 року,

враховуючи зміни внесені Законами України від 7 липня 2011 року № 3609-VI,

від 24 травня 2012 року № 4834-VI,
від 21 червня 2013 року № 357-VII),
від 7 липня 2011 року № 3609-VI
від 4 листопада 2011 року № 4014-VI,
від 13 квітня 2012 року № 4652-VI,
від 24 травня 2012 року № 4834-VI,
від 5 липня 2012 року № 5083-VI,
від 2 жовтня 2012 року № 5316-VI,
від 16 жовтня 2012 року № 5463-VI,
від 6 грудня 2012 року № 5518-VI
(зміни, внесені підпунктом 2, абзацами четвертим, п'ятим підпункту 6 пункту 5 розділу I
Закону України від 6 грудня 2012 року № 5518-VI, набирають чинності з 1 січня 2015
року,

враховуючи зміни, внесені Законом України від 4 липня 2013 року № 406-VII),

від 4 липня 2013 року № 406-VII,
від 15 квітня 2014 року № 1206-VII,
від 28 грудня 2014 року № 71-VIII,
від 1 липня 2015 року № 569-VIII,
від 20 грудня 2016 року № 1791-VIII,
від 23 березня 2017 року № 1982-VIII,
від 23 листопада 2018 року № 2628-VIII,
від 20 вересня 2019 року № 124-IX,
від 20 вересня 2019 року № 128-IX

(враховуючи зміни, внесені Законами України

від 17 березня 2020 року № 533-IX, від 1 грудня 2020 року № 1017-IX;

зміни, внесені підпунктами 6, 7 та абзацом двадцять другим підпункту 11 пункту 2,
абзацом другим підпункту 5 пункту 3 (у частині зміни назв контролюючого органу та
центрального

органів виконавчої влади), абзацами тринадцятим - шістнадцятим пункту 5 (у частині
зміни назви

центрального органу виконавчої влади), пунктом 7 (у частині зміни назви центрального
органу виконавчої

влади), пунктом 9 (у частині зміни назв центральних органів виконавчої влади),

пунктами 11 - 13 (у частині зміни

назви контролюючого органу), абзацами одинадцятим та дванадцятим пункту 15 та

пунктом 16 (у частині

зміни назв контролюючого органу та центрального органу виконавчої влади) підрозділу
1 розділу I

Закону України від 20 вересня 2019 року № 128-IX, набирають чинності з 20 жовтня 2019
року;

зміни, внесені абзацом другим пункту 15 підрозділу 1 розділу I Закону України

від 20 вересня 2019 року № 128-IX, набирають чинності з 1 січня 2021 року),

від 1 грудня 2020 року № 1017-IX,

від 17 грудня 2020 року № 1117-IX,

від 30 листопада 2021 року № 1914-IX

(Зміни до абзацу чотирнадцятого статті 2, передбачені пунктом 53 розділу I Закону
України від 20 вересня 2019 року № 124-IX, внесені частково у зв'язку із внесенням змін

до цього абзацу підпунктом 3 пункту 2 підрозділу 1 розділу I Закону України від 20 вересня 2019 року № 128-IX)

(Зміни до статті 25, передбачені абзацом сьомим підпункту 1 пункту 2 розділу II Закону України від 17 грудня 2020 року № 1117-IX не внесено у зв'язку з викладенням цієї статті у новій редакції з 1 січня 2021 року згідно із Законом України від 20 вересня 2019 року № 128-IX, *враховуючи зміни, внесені Законами України від 17 березня 2020 року № 533-IX, від 1 грудня 2020 року № 1017-IX*)

(У тексті Закону слова "Міністерство економіки України" в усіх відмінках замінено словами "центральный орган виконавчої влади з питань економічної політики" у відповідному відмінку згідно із Законом України від 22 травня 2003 року № 860-IV)

(У тексті Закону слова "суб'єкт підприємницької діяльності" у всіх відмінках і числах замінено словами "суб'єкт господарювання" у відповідному відмінку і числі згідно із Законом України від 2 грудня 2010 року № 2756-VI)

(У тексті Закону слова "органи державної податкової служби України", "органи державної податкової служби" та "центральный орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної фінансової політики" в усіх відмінках замінено словами "органи доходів і зборів" у відповідному відмінку згідно із Законом України від 4 липня 2013 року № 406-VII)

Цей Закон визначає правові засади застосування реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг. Дія його поширюється на усіх суб'єктів господарювання, їх господарські одиниці та представників (уповноважених осіб) суб'єктів господарювання, які здійснюють розрахункові операції у готівковій та/або безготівковій формі.

(абзац перший преамбули із змінами, внесеними згідно із Законом України від 06.12.2012 р. № 5518-VI, у редакції Закону України від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX)

Встановлення норм щодо незастосування реєстраторів розрахункових операцій у інших законах, крім Податкового кодексу України, не допускається.

(преамбула у редакції Закону України від 02.12.2010 р. № 2756-VI)

Розділ I

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Стаття 1. Виключена

(стаття 1 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 21.12.2000 р. № 2156-III, виключена згідно із Законом України від 02.12.2010 р. № 2756-VI)

Стаття 2. У цьому Законі терміни вживаються у такому значенні:

фіскальні функції - це:

а) здатність реєстраторів розрахункових операцій забезпечувати одноразове занесення, довгострокове зберігання у фіскальній пам'яті реєстратора розрахункових операцій, багаторазове зчитування і неможливість зміни підсумкової інформації про обсяг розрахункових операцій, виконаних у готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо), або про обсяг операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів;

б) здатність програмних реєстраторів розрахункових операцій забезпечувати одноразове занесення для довгострокового зберігання на фіскальному сервері контролюючого органу та багаторазове зчитування і неможливість зміни підсумкової інформації про обсяг розрахункових операцій, виконаних у готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо), або про обсяг операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів;

(абзац четвертий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 17.12.2020 р. № 1117-IX)
(абзац другий статті 2 замінено трьома новими абзацами згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX, у зв'язку з цим абзаци третій - тридцять перший вважати відповідно абзацами п'ятим - тридцять третім)

реєстратор розрахункових операцій - пристрій або програмно-технічний комплекс, в якому реалізовані фіскальні функції і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів та з приймання готівки для подальшого переказу. До реєстраторів розрахункових операцій відносяться: електронний контрольно-касовий апарат, електронний контрольно-касовий реєстратор, вбудований електронний контрольно-касовий реєстратор, комп'ютерно-касова система, електронний таксометр, автомат з продажу товарів (послуг) тощо;

(абзац п'ятий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 01.07.2015 р. № 569-VIII, від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX)

розрахункова операція - приймання від покупця готівкових коштів, платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо за місцем реалізації товарів (послуг), видача готівкових коштів за повернутий покупцем товар (ненадану послугу), а у

разі застосування банківської платіжної картки - оформлення відповідного розрахункового документа щодо оплати в безготівковій формі товару (послуги) банком покупця або, у разі повернення товару (відмови від послуги), оформлення розрахункових документів щодо перерахування коштів у банк покупця;

електронний контрольно-касовий апарат - реєстратор розрахункових операцій, який додатково забезпечує попереднє програмування найменування і ціни товарів (послуг) та облік їх кількості, друкування розрахункових та інших звітних документів. У цьому Законі до електронних контрольно-касових апаратів відносяться також торговельні автомати або інше подібне устаткування, що призначене для операцій з продажу товарів (послуг) без видачі покупцю чека, іншого звітного документа за готівкові кошти чи їх замітники - жетони, картки платіжних систем або інші замітники грошей, без участі фізичної особи, яка контролює здійснення оплати таких товарів (послуг);

(абзац сьомий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 21.12.2000 р. № 2156-III)

комп'ютерно-касова система - реєстратор розрахункових операцій, виконаний із застосуванням комп'ютерних засобів, який додатково виконує технологічні операції, визначені сферою його застосування, і забезпечує друкування розрахункових та інших звітних документів;

електронний контрольно-касовий реєстратор - реєстратор розрахункових операцій, який додатково забезпечує облік кількості реалізованих товарів (послуг) найменування, друкування розрахункових та інших звітних документів;

(абзац дев'ятий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 21.12.2000 р. № 2156-III)

вбудований електронний контрольно-касовий реєстратор - реєстратор розрахункових операцій, призначений для забезпечення реалізації фіскальних функцій у складі програмно-технічного комплексу самообслуговування, автоматів з продажу товарів (послуг) тощо;

(статтю 2 доповнено новим абзацом десятим згідно із Законом України від 01.07.2015 р. № 569-VIII)

програмно-технічний комплекс самообслуговування - у значенні, наведеному в Законі України "Про платіжні системи та переказ коштів в Україні";

(статтю 2 доповнено новим абзацом одинадцятим згідно із Законом України від 01.07.2015 р. № 569-VIII, у зв'язку з цим абзаци восьмий - двадцять сьомий вважати відповідно абзацами десятим - двадцять дев'ятим)

електронний таксометр - реєстратор розрахункових операцій, який додатково забезпечує попереднє програмування тарифів за проїзд та облік вартості наданих послуг з перевезень пасажирів;

автомат з продажу товарів (послуг) - реєстратор розрахункових операцій, який в автоматичному режимі здійснює видачу (надання) за готівкові кошти або із застосуванням платіжних карток, жетонів тощо товарів (послуг) і забезпечує

відповідний облік їх кількості та вартості та створює контрольну стрічку в електронному вигляді;

(абзац тринадцятий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 24.05.2012 р. № 4834-VI)

Державний реєстр реєстраторів розрахункових операцій - перелік моделей реєстраторів розрахункових операцій та їх модифікацій, які мають підтвердження відповідності вимогам діючих технічних регламентів та стандартів згідно із Законом України "Про технічні регламенти та оцінку відповідності", а також відповідають вимогам нормативних актів України, і такі реєстратори розрахункових операцій дозволені для застосування у сфері, визначеній цим Законом;

(абзац чотирнадцятий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 24.05.2012 р. № 4834-VI, від 05.07.2012 р. № 5083-VI, від 20.09.2019 р. № 124-IX, від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX)

(зміни до абзацу чотирнадцятого статті 2, передбачені пунктом 53 розділу I Закону України від 20.09.2019 р. № 124-IX, внесені частково у зв'язку із внесенням змін до цього абзацу підпунктом 3 пункту 2 підрозділу 1 розділу I Закону України від 20.09.2019 р. № 128-IX)

фіскальна пам'ять - запам'ятовуючий пристрій у складі реєстратора розрахункових операцій, призначений для одноразового занесення, зберігання і багаторазового зчитування підсумкової інформації про обсяг розрахункових операцій, яку неможливо змінити або знищити без пошкодження самого пристрою;

виробник - суб'єкт господарювання, який виробляє реєстратори розрахункових операцій і є власником конструкторсько-технологічної та програмної документації або відповідної ліцензії на їх виготовлення;

постачальник - суб'єкт господарювання, який є виробником або за договором з виробником організовує продаж, передачу в оренду, лізинг, технічне обслуговування і ремонт реєстраторів розрахункових операцій;

(абзац сімнадцятий статті 2 у редакції Закону України від 01.07.2015 р. № 569-VIII, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX, із змінами, внесеними згідно із Законом України від 17.12.2020 р. № 1117-IX)

центр сервісного обслуговування - суб'єкт господарювання, який за договором з постачальником надає послуги щодо введення в експлуатацію, технічного

обслуговування, гарантійного, післягарантійного ремонту реєстраторів розрахункових операцій;

розрахунковий документ - документ встановленої форми та змісту (касовий чек, товарний чек, видатковий чек, розрахункова квитанція, проїзний документ тощо), що підтверджує факт продажу (повернення) товарів, надання послуг, операцій з видачі готівкових коштів держателям електронних платіжних засобів, отримання (повернення) коштів, торгівлю валютними цінностями в готівковій формі, створений в паперовій та/або електронній формі (електронний розрахунковий документ) у випадках, передбачених цим Законом, зареєстрованим у встановленому порядку реєстратором розрахункових операцій або програмним реєстратором розрахункових операцій, чи заповнений вручну;

*(абзац дев'ятнадцятий статті 2 у редакції
Закону України від 20.09.2019 р. № 128-IX,
враховуючи зміни, внесені Законом
України від 17.03.2020 р. № 533-IX)*

розрахункова книжка - належним чином зброшурована та прошнурована книжка, зареєстрована в контролюючих органах, що містить номерні розрахункові квитанції, які видаються покупцям у визначених цим Законом випадках, коли не застосовуються реєстратори розрахункових операцій або програмні реєстратори розрахункових операцій;

*(абзац двадцятий статті 2 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX)*

книга обліку розрахункових операцій - прошнурована і належним чином зареєстрована в контролюючих органах книга, що містить щоденні звіти, які складаються на підставі відповідних розрахункових документів щодо руху готівкових коштів, товарів (послуг);

*(абзац двадцять перший статті 2 із змінами, внесеними
згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX)*

фінансова санкція - грошова сума, що стягується за порушення вимог цього Закону з суб'єктів господарювання до відповідного бюджету;

*(абзац двадцять другий статті 2 у редакції
Закону України від 20.09.2019 р. № 128-IX,
враховуючи зміни, внесені Законом
України від 17.03.2020 р. № 533-IX)*

абзац двадцять третій статті 2 виключено

*(згідно із Законом України
від 21.12.2000 р. № 2156-III)*

абзац двадцять четвертий статті 2 виключено

*(згідно із Законом України
від 20.09.2019 р. № 128-IX,
враховуючи зміни, внесені Законом
України від 17.03.2020 р. № 533-IX)*

фіскальний режим роботи - це:

а) режим роботи опломбованого належним чином реєстратора розрахункових операцій, який забезпечує безумовне виконання ним фіскальних функцій;

б) режим роботи програмного реєстратора розрахункових операцій, зареєстрованого у реєстрі таких реєстраторів, що забезпечує реєстрацію розрахункових документів на фіскальному сервері контролюючого органу відповідно до цього Закону;

фіскальний звітний чек - документ встановленої форми, створений у паперовій та/або електронній формі (електронний фіскальний звітний чек) реєстратором розрахункових операцій або програмним реєстратором розрахункових операцій, що містить дані денного звіту, під час створення якого інформація про обсяг виконаних розрахункових операцій заноситься відповідно до фіскальної пам'яті реєстратора розрахункових операцій або фіскального сервера контролюючого органу;

фіскальний звіт - документ встановленої форми, створений у паперовій та/або електронній формі (електронний фіскальний звіт) реєстратором розрахункових операцій або програмним реєстратором розрахункових операцій, що застосовується для реєстрації операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, який містить дані про виконані операції з початку робочої зміни касира;

денний звіт - документ встановленої форми, створений у паперовій та/або електронній формі реєстратором розрахункових операцій або програмним реєстратором розрахункових операцій, що містить інформацію про денні підсумки розрахункових операцій, проведених з його застосуванням;

(абзаци двадцять п'ятий - двадцять восьмий статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 02.12.2010 р. № 2756-VI, від 05.07.2012 р. № 5083-VI,

замінено шістьма новими абзацами згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX,

у зв'язку з цим абзаци двадцять дев'ятий - тридцять третій вважати відповідно абзацами тридцять першим - тридцять п'ятим)

контрольна стрічка - це:

а) копії розрахункових документів, послідовно сформованих реєстратором розрахункових операцій, що надруковані або створені в електронній формі таким реєстратором, а також копії фіскальних звітних чеків у разі створення контрольної стрічки в електронній формі;

б) електронні копії розрахункових документів, а також електронні копії фіскальних звітних чеків, які сформовані послідовно із додаванням у кожен наступний розрахунковий документ або фіскальний звітний чек хешу попереднього розрахункового документа або фіскального звітного чека та зберігаються в електронній формі програмним реєстратором розрахункових операцій під час його роботи на період відсутності зв'язку між програмним

реєстратором розрахункових операцій та фіскальним сервером контролюючого органу (в режимі офлайн) до моменту передачі розрахункових документів або фіскальних звітних чеків до фіскального сервера контролюючого органу;

(абзац тридцять перший статті 2 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 02.12.2010 р. № 2756-VI, у редакції Закону України від 05.07.2012 р. № 5083-VI,

замінено трьома новими абзацами згідно із Законом України від 01.12.2020 р. № 1017-IX,

у зв'язку з цим абзаци тридцять другий - п'ятдесят сьомий вважати відповідно абзацами тридцять четвертим - п'ятдесят дев'ятим)

місце проведення розрахунків - місце, де здійснюються розрахунки із покупцем за продані товари (надані послуги) та зберігаються отримані за реалізовані товари (надані послуги) готівкові кошти, а також місце отримання покупцем попередньо оплачених товарів (послуг) із застосуванням платіжних карток, платіжних чеків, жетонів тощо;

модем - окремий або у складі реєстратора розрахункових операцій пристрій, призначений для передачі копії сформованих реєстратором розрахункових операцій розрахункових документів і фіскальних звітних чеків в електронній формі по дротових або бездротових каналах зв'язку, до складу якого входить пам'ять для тимчасового зберігання цих копій;

(статтю 2 доповнено абзацом згідно із Законом України від 02.12.2010 р. № 2756-VI)

вироби медичного призначення (медичні вироби) - будь-який інструмент, апарат, прилад, пристрій, програмне забезпечення, матеріал або інший виріб, призначені для діагностики, лікування, профілактики організму людини та (або) забезпечення таких процесів;

(статтю 2 доповнено новим абзацом тридцять шостим згідно із Законом України від 23.11.2018 р. № 2628-VIII,

у зв'язку з цим абзац тридцять шостий вважати абзацом тридцять сьомим)

програмний реєстратор розрахункових операцій - програмний, програмно-апаратний або програмно-технічний комплекс у вигляді технологічного та/або програмного рішення, що використовується на будь-якому пристрої та в якому фіскальні функції реалізовані через фіскальний сервер контролюючого органу і який призначений для реєстрації розрахункових операцій при продажу товарів (наданні послуг), операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі та/або реєстрації кількості проданих товарів (наданих послуг), операцій з приймання готівки для подальшого переказу. Контролюючий орган забезпечує безкоштовне програмне рішення для використання суб'єктом господарювання;

фіскальний сервер контролюючого органу - програмно-технічний комплекс, через який реалізується фіскальна функція та який здійснює реєстрацію програмних реєстраторів розрахункових операцій, електронних розрахункових документів, електронних фіскальних звітів та електронних фіскальних звітних

чеків, збереження даних щодо проведеної розрахункової операції у системі обліку даних реєстраторів розрахункових операцій, обробки та надання доступу до інформації про розрахункові операції, проведені з використанням програмних реєстраторів розрахункових операцій, а також інтеграцію з програмними реєстраторами розрахункових операцій через програмний інтерфейс (API), розміщений у відкритому вільному доступі;

реєстрація електронних розрахункових документів, електронних фіскальних звітів та електронних фіскальних звітних чеків - це:

а) присвоєння реєстратором розрахункових операцій у процесі виконання ним фіскальних функцій фіскального номера електронному розрахунковому документу, електронному фіскальному звіту та електронному фіскальному звітному чеку, що створені таким реєстратором розрахункових операцій, із збереженням даних щодо виконання розрахункової операції у фіскальній пам'яті таких реєстраторів розрахункових операцій;

б) присвоєння програмним забезпеченням фіскального сервера контролюючого органу фіскального номера електронному розрахунковому документу, електронному фіскальному звіту та електронному фіскальному звітному чеку, що створені програмними реєстраторами розрахункових операцій, із збереженням даних щодо виконання розрахункової операції у системі обліку даних реєстраторів розрахункових операцій;

реєстр програмних реєстраторів розрахункових операцій - реєстр, який ведеться центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, до якого вносяться програмні реєстратори розрахункових операцій в момент присвоєння їм фіскального номера фіскальним сервером контролюючого органу, а також відомості про суб'єкта господарювання та його господарські одиниці, де застосовуються такі реєстратори, дані сертифікатів електронних підписів та/або печаток, що використовуються такими реєстраторами;

реєстрація програмного реєстратора розрахункових операцій - присвоєння програмним забезпеченням фіскального сервера контролюючого органу фіскального номера програмному реєстратору розрахункових операцій із внесенням даних до реєстру програмних реєстраторів розрахункових операцій;

фіскальний номер програмного реєстратора розрахункових операцій - унікальний код, що формується фіскальним сервером контролюючого органу та присвоюється програмному реєстратору розрахункових операцій під час реєстрації для його ідентифікації;

фіскальний номер електронного розрахункового документа, електронного фіскального звіту та електронного фіскального звітного чека - унікальний код, що формується реєстратором розрахункових операцій або фіскальним сервером контролюючого органу та присвоюється електронному розрахунковому документу, електронному фіскальному звіту та електронному фіскальному звітному чеку під час їх реєстрації;

електронний розрахунковий документ - це:

а) документ, створений реєстратором розрахункових операцій, який переведено у фіскальний режим роботи, у момент проведення розрахункової операції, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити розрахункового документа за встановленою формою;

б) документ, створений програмним реєстратором розрахункових операцій у момент проведення розрахункової операції та зареєстрований фіскальним сервером контролюючого органу із присвоєнням йому фіскального номера фіскальним сервером контролюючого органу або присвоєнням йому фіскального номера із діапазону номерів, сформованих фіскальним сервером, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити розрахункового документа за встановленою формою;

електронний фіскальний звітний чек - це:

а) документ, створений реєстратором розрахункових операцій, який переведено у фіскальний режим роботи, що містить дані денного звіту, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити фіскального звітного чека за встановленою формою;

б) документ, створений програмним реєстратором розрахункових операцій, що містить дані денного звіту, зареєстрований фіскальним сервером контролюючого органу, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити фіскального звітного чека за встановленою формою;

електронний фіскальний звіт - це:

а) документ, створений реєстратором розрахункових операцій, який переведено у фіскальний режим роботи, що містить дані фіскального звіту, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити фіскального звіту за встановленою формою;

б) документ, створений програмним реєстратором розрахункових операцій, що містить дані фіскального звіту, зареєстрований фіскальним сервером контролюючого органу, інформація в якому зафіксована у вигляді електронних даних, включаючи обов'язкові реквізити фіскального звіту за встановленою формою;

електронна копія розрахункового документа - ідентична копія (у формі електронних даних) розрахункового документа, створеного реєстратором розрахункових операцій, яка міститься на контрольній стрічці в пам'яті реєстраторів розрахункових операцій або в пам'яті модемів, які до них приєднані, та/або створена програмним реєстратором розрахункових операцій у електронній формі, що може використовуватися контролюючими органами як податкова інформація та під час проведення перевірок платників податків;

електронна копія фіскального звітного чека - ідентична копія (у формі електронних даних) фіскального звітного чека, створеного реєстратором розрахункових операцій та/або програмним реєстратором розрахункових операцій, що може використовуватися контролюючими органами як податкова інформація та під час проведення перевірок платників податків;

(статтю 2 доповнено новими абзацами тридцять сьомим - п'ятдесят шостим згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX)

електронна копія фіскального звіту - ідентична копія (у формі електронних даних) фіскального звіту, створеного реєстратором розрахункових операцій та/або програмним реєстратором розрахункових операцій, що може використовуватися контролюючими органами як податкова інформація та під час проведення перевірок платників податків.

(статтю 2 доповнено новим абзацом п'ятдесят сьомим згідно із Законом України від 01.12.2020 р. № 1017-IX, у зв'язку з цим абзаци п'ятдесят сьомий - п'ятдесят дев'ятий вважати відповідно абзацами п'ятдесят восьмим - шістдесятим)

Терміни "система обліку даних реєстраторів розрахункових операцій" і "контролюючий орган" для цілей цього Закону вживаються у значенні, наведеному в Податковому кодексі України.

(статтю 2 доповнено новим абзацом п'ятдесят восьмим згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX)

Термін "торгівля валютними цінностями" для цілей цього Закону вживається у значенні операцій з купівлі, продажу або обміну іноземної валюти в готівковій формі відповідно до Закону України "Про валюту і валютні операції".

(статтю 2 доповнено новими абзацами п'ятдесят дев'ятим згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX, у зв'язку з цим абзац тридцять восьмий вважати абзацом шістдесятим)

Термін "технічно складні побутові товари, що підлягають гарантійному ремонту" для цілей цього Закону вживається у значенні, наведеному в Законі України "Про захист прав споживачів". Перелік груп технічно складних побутових товарів, які підлягають гарантійному ремонту (обслуговуванню) або гарантійній заміні, в цілях застосування реєстраторів розрахункових операцій встановлюється Кабінетом Міністрів України.

(статтю 2 доповнено абзацом згідно із Законом України від 20.12.2016 р. № 1791-VIII)

Розділ II

ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ РОЗРАХУНКІВ

Стаття 3. Суб'єкти господарювання, які здійснюють розрахункові операції в готівковій та/або в безготівковій формі (із застосуванням електронних платіжних засобів, платіжних чеків, жетонів тощо) при продажу товарів (наданні послуг) у

сфері торгівлі, громадського харчування та послуг, а також операції з приймання готівки для подальшого її переказу зобов'язані:

*(абзац перший статті 3 у редакції
Закону України від 28.12.2014 р. № 71-VIII,
із змінами, внесеними згідно із
Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX,
враховуючи зміни, внесені Законом
України від 17.03.2020 р. № 533-IX)*

1) проводити розрахункові операції на повну суму покупки (надання послуги) через зареєстровані, опломбовані у встановленому порядку та переведені у фіскальний режим роботи реєстратори розрахункових операцій або через зареєстровані фіскальним сервером контролюючого органу програмні реєстратори розрахункових операцій зі створенням у паперовій та/або електронній формі відповідних розрахункових документів, що підтверджують виконання розрахункових операцій, або у випадках, передбачених цим Законом, із застосуванням зареєстрованих у встановленому порядку розрахункових книжок.

*(пункт 1 статті 3 у редакції Закону
України від 20.09.2019 р. № 128-IX,
враховуючи зміни, внесені Законом
України від 17.03.2020 р. № 533-IX)*

Використання програмних реєстраторів розрахункових операцій при оптовій та/або роздрібній торгівлі пальним забороняється;

*(пункт 1 статті 3 доповнено абзацом другим
згідно із Законом України від 01.12.2020 р. № 1017-IX)*

2) надавати особі, яка отримує або повертає товар, отримує послугу або відмовляється від неї, включаючи ті, замовлення або оплата яких здійснюється з використанням мережі Інтернет, при отриманні товарів (послуг) в обов'язковому порядку розрахунковий документ встановленої форми та змісту на повну суму проведеної операції, створений в паперовій та/або електронній формі (у тому числі, але не виключно, з відтворюванням на дисплеї реєстратора розрахункових операцій чи дисплеї пристрою, на якому встановлений програмний реєстратор розрахункових операцій QR-коду, який дозволяє особі здійснювати його зчитування та ідентифікацію із розрахунковим документом за структурою даних, що в ньому міститься, та/або надсиланням електронного розрахункового документа на наданий такою особою абонентський номер або адресу електронної пошти);

*(пункт 2 статті 3 у редакції
Законів України від 28.12.2014 р. № 71-VIII,
від 20.09.2019 р. № 128-IX,
враховуючи зміни, внесені Законом
України від 17.03.2020 р. № 533-IX)*

3) застосовувати реєстратори розрахункових операцій, що включені до Державного реєстру реєстраторів розрахункових операцій, та/або програмні

реєстратори розрахункових операцій з додержанням встановленого порядку їх застосування;

(пункт 3 статті 3 у редакції Закону України від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX)

4) забезпечувати цілісність пломб реєстратора розрахункових операцій та незмінність його конструкції та програмного забезпечення;

5) у разі незастосування реєстраторів розрахункових операцій або програмних реєстраторів розрахункових операцій у випадках, визначених цим Законом, проводити розрахунки з використанням книги обліку розрахункових операцій та розрахункової книжки з додержанням встановленого порядку їх ведення, крім випадків, коли ведеться облік через електронні системи прийняття ставок, що контролюються у режимі реального часу центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері казначейського обслуговування бюджетних коштів;

(пункт 5 статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законами України від 04.10.2001 р. № 2746-III, від 16.10.2012 р. № 5463-VI, від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX)

6) забезпечувати зберігання (у разі використання) використаних книг обліку розрахункових операцій та розрахункових книжок протягом трьох років після їх закінчення;

(пункт 6 статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX, враховуючи зміни, внесені Законом України від 17.03.2020 р. № 533-IX)

7) подавати до контролюючих органів звітність, пов'язану із застосуванням реєстратора розрахункових операцій та розрахункових книжок, не пізніше 15 числа наступного за звітним місяця у разі, якщо цим пунктом не передбачено подання інформації по дротових або бездротових каналах зв'язку.

(абзац перший пункту 7 статті 3 із змінами, внесеними згідно із Законом України від 20.09.2019 р. № 128-IX)

Суб'єкти господарювання, які використовують реєстратори розрахункових операцій (крім електронних таксометрів, автоматів з продажу товарів (послуг) та реєстраторів розрахункових операцій, що застосовуються для обліку та реєстрації операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі), повинні подавати до контролюючих органів по дротових або бездротових каналах зв'язку електронні копії розрахункових документів і фіскальних звітних чеків, які містяться на контрольній стрічці в пам'яті реєстраторів розрахункових операцій або в пам'яті модемів, які до них приєднані.

*(абзац другий пункту 7 статті 3 у редакції
Закону України від 06.12.2012 р. № 5518-VI,
враховуючи зміни, внесені Законом України
від 04.07.2013 р. № 406-VII,
у редакції Закону України від 20.09.2019 р. № 128-IX,
враховуючи зміни, внесені Законом
України від 17.03.2020 р. № 533-IX)*

Суб'єкти господарювання, які використовують такі реєстратори розрахункових операцій, як електронні таксометри, автомати з продажу товарів (послуг) та реєстратори розрахункових операцій, що застосовуються для обліку та реєстрації операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, повинні подавати до контролюючих органів по дротових або бездротових каналах зв'язку інформацію про обсяг розрахункових операцій, виконаних у готівковій та/або безготівковій формі, або про обсяг операцій з торгівлі валютними цінностями в готівковій формі, яка міститься в фіскальній пам'яті зазначених реєстраторів розрахункових операцій.

*(абзац третій пункту 7 статті 3 у редакції
Закону України від 06.12.2012 р. № 5518-VI,
враховуючи зміни, внесені Законом України
від 04.07.2013 р. № 406-VII,
у редакції Закону України від 20.09.2019 р. № 128-IX,
враховуючи зміни, внесені Законом
України від 17.03.2020 р. № 533-IX)*

Суб'єкти господарювання, які використовують програмні реєстратори розрахункових операцій, повинні передавати до контролюючих органів по дротових або бездротових каналах зв'язку інформацію у формі електронних копій розрахункових документів, електронних фіскальних звітів, електронних фіскальних звітних чеків та іншу інформацію, необхідну для обліку роботи програмних реєстраторів розрахункових операцій фіскальним сервером контролюючого органу, яка створюється засобами таких програмних реєстраторів розрахункових операцій.

Програмні реєстратори розрахункових операцій та фіскальний сервер контролюючого органу повинні забезпечувати можливість одержання в автоматичному режимі даних про електронні розрахункові документи від фіскального сервера контролюючого органу, необхідних для формування засобами програмного реєстратора розрахункових операцій та передачі до фіскального сервера контролюючого органу фіскальних звітів та електронних фіскальних звітних чеків за відповідний період.

*(абзац четвертий пункту 7 статті 3 замінено двома новими
абзацами згідно із Законом України від 01.12.2020 р. № 1017-IX,
у зв'язку з цим абзац п'ятий вважати абзацом шостим)*

Порядок передачі інформації від реєстраторів розрахункових операцій та програмних реєстраторів розрахункових операцій до центрального органу

Зміст

ВСТУП.....	3
НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ РЕЄСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ В СФЕРАХ ТОРГІВЛІ, ПОСЛУГ, ГРОМАДСЬКОГО ХАРЧУВАННЯ.....	4
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»	4
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 23 серпня 2000 р. № 1336 «Про забезпечення реалізації статті 10 Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг»	47
НАКАЗ МІНІСТЕРСТВА ФІНАНСІВ УКРАЇНИ від 14.06.2016 № 547 «Про затвердження порядків щодо реєстрації реєстраторів розрахункових операцій та книг обліку розрахункових операцій»	54
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 2 березня 2016 р. № 149 «Про вимоги щодо реалізації фіскальних функцій реєстраторами розрахункових операцій та дотримання вимог щодо забезпечення виконання фіскальних функцій програмними реєстраторами розрахункових операцій для окремих сфер застосування»	196
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 29 серпня 2002 р. № 1315 «Про затвердження Положення про Державний реєстр реєстраторів розрахункових операцій».....	223
ПОСТАНОВА КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ від 16 березня 2017 р. № 231 «Про затвердження переліку груп технічно складних побутових товарів, які підлягають гарантійному ремонту (обслуговуванню) або гарантійній заміні, в цілях застосування реєстраторів розрахункових операцій»	230
ЗАКОН УКРАЇНИ «Про електронні довірчі послуги»	241
ПОСТАНОВА ПРАВЛІННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ від 29 грудня 2017 року № 148 «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні»	285
ІНФОРМАЦІЙНО-ДОВІДКОВІ МАТЕРІАЛИ ПРО ЗАСТОСУВАННЯ РРО У ГОСПОДАРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	313
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЗАСТОСУВАННЯ РРО	313
РРО В ЕЛЕКТРОННІЙ КОМЕРЦІЇ	319
ЗАСТОСУВАННЯ РРО В ІГОРНУМУ БІЗНЕСІ	322

ПРО ЗАСТОСУВАННЯ РРО/ПРРО ТА ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ТОВАРНИХ ЗАПАСІВ з 1 січня 2022 року.....	325
ТИПИ РРО.....	326
ЛОМБАРДИ І РРО	327
РРО/ПРРО: обов'язкові реквізити, які повинен містити фіскальний касовий чек	328

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

ЗАСТОСУВАННЯ РЕЄСТРАТОРІВ РОЗРАХУНКОВИХ ОПЕРАЦІЙ (РРО) ПРИ ЗДІЙСНЕННІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВИЙ
ДОВІДНИК З КОМЕНТАРЯМИ
ДЛЯ ПІДПРИЄМЦІВ

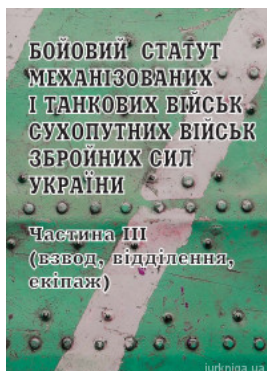
Оригінал-макет підготовлено
ТОВ «Центр учбової літератури»

Підписано до друку 01.02.2022. Формат 70х100 1/16.
Друк лазерний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 26,95.

ТОВ «Центр учбової літератури»
вул. Лаврська, 20 м. Київ

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції
ДК № 2458 від 30.03.2006 р.

Книги, які можуть вас зацікавити

Бойовий статут
механізованих і
танкових військ
Сухопутних військ
Збройних Сил України.
Частина 3 (взвод,
відділення, екіпаж)

Закон України «Про
санкції»:
науково-практичний
коментар

Закон України "Про
Бюро економічної
безпеки України".
Науково-практичний
коментар

Закон України "Про
адміністративну
процедуру". Алерта

«Воєнні» новели
Кримінального кодексу
України: правотворчі та
правозастосовні
проблеми

Державна прикордонна
служба України.
Історія, сучасний стан,
основні нормативні
акти, коментарі і
роз'яснення

Перейти до галузі права
Господарське право та процес

Перейти на сайт →